

Когато тъхъ ги е викало живото, уgnѣтеното и подрастащето общество? Подобни свѣтила, като Бѣлински, Каравелова и пр., отъ самото провидение сѫ предназначени да правятъ епоха, да оставатъ бури и вълнения слѣдъ себѣ си и подиръ стотина години, независимо отъ тѣхната специалностъ, отъ дълбокото имъ знание на този или онзи прѣдмѣтъ. Голѣмо е сходството, много общо сѫществува мѣжду тия два списатели, Бѣлински и Каравеловъ, но тукъ не му е мѣстото да ся правятъ сравнения. Азъ препоръчамъ на бѫдящите Любенови биографи да иматъ това прѣдъ видъ.

Въ гимназията, гдѣто ся е училъ Бѣлински и до сега още ся вижда въ архивата слѣдующата бѣлѣжка: «исключенъ за не добро повѣдение и за недохождане въ гимназията. Когато Гоголь излѣзалъ да чете историята въ едно училище, гдѣто билъ преподавателъ, то учениците кихнали да ся смѣятъ. Това незнание именно на иѣща прости и понятни за сѣки ученикъ, е една отъ главнитѣ причини, на оригиналността и типичността на великиятѣ списатели. Ако Шакспиръ можеше да чете Софокла и Еврипида въ оригиналенъ текстъ, то цѣлата вселенна не щѣше да има сега *царь-Лира*, Хамлетъ и пр. Ако Бѣлински знаеше нѣмски, то азъ дѣржа парола, че той щѣше да ся залови съ превожданието на свой любимъ авторъ — Хегель; а ако Гоголь знае-